

J. I. Bielski

Nowości Wydawnictwa Prawniczego

Palestra 10/2(98), 73-78

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

działności świadków. Nie było to bezpodstawne, tylko że nie leżało w kompetencji obrońcy.

Adwokat Y winę za zajście składał na dolce vita importowane do Kazimierza przez tych, którzy odcinają się od przeciętności nierównością społeczną i finansową (...)."

W konkluzji M. A. Wasilewski bardzo surowo ocenił linię i sposób obrony przestępców, pisząc:

„Adwokat, który by milczał zamiast bronić, naraziłby się na konsekwencje dyscyplinarne. W stosunku do oskarżonych trudno było powiedzieć coś rozsądnego, co mogłoby stanowić materiał odciążający. Czy jednak znaczy to, że wolno posuwać się do takich absurdów, jakie wypowiedziała puławska palestra przed sądem w Kazimierzu? Oczywiście wolno, w imię wolności słowa, ale czy wolno w imię rozsądku”?

A autor przeglądu prasy w „Prawie i Życiu” dodaje swoją uwagę:

„Wywody M. A. Wasilewskiego nie powinny pozostać bez echa. Odnosne czynniki powinny z nich wyprowadzić praktyczne wnioski”.

S. M.

ROK WYDAWNICZY 1966

Nowości Wydawnictwa Prawniczego

Podobnie jak w latach ubiegłych, również na rok 1966 plan nieperiodyków oparty jest na założeniu, że plan ten powinien zaspokajać głównie potrzeby praktyki prawniczej w szerokim tego słowa znaczeniu, a więc przede wszystkim potrzeby prawników służących wymiarowi sprawiedliwości (sędziów, prokuratorów, adwokatów, aplikantów sądowych, prokuratorских i adwokackich), prawników zatrudnionych w sądach ubezpieczeń społecznych i w arbitrażu gospodarczym, prawników zatrudnionych przy obsłudze prawnej jednostek gospodarki społecznej (radców prawnych), szerokiej rzeszy prawników administracyjnych, wreszcie niemałemu także gronu pracowników organów ścigania.

Założenie powyższe zgodne jest z przestrzeganą ściśle przez Wydawnictwo Prawnicze polityką wydawniczą, której naczelné hasło brzmi: frontem do praktyki.

Nie jest to jednak jedyne oblicze tej polityki. Musi ona uwzględniać także — co jest zrozumiałe — potrzeby nauki, teorii. W środowisku obsługiwanym przez Wydawnictwo Prawnicze istnieje bowiem zapotrzebowanie na książkę naukową, a zwłaszcza na taką, która pozostawia dość spory margines na omówienie i zanalizowanie zagadnień występujących w praktyce. W ten sposób umożliwia się realizację niezwykle ważnego postulatu: powiązania praktyki z teorią i odwrotnie.

Powyższe założenia polityki wydawniczej naszego Wydawnictwa wyjaśniają zatem, dlaczego obok wydawania tak niezbędnych w codziennej pracy prawników praktyków tego rodzaju pozycji, jak zbiorów przepisów (z przypisami

i objaśnieniami), cennych komentarzy i specjalnych opracowań dla praktyki, ukazują się nakładem naszego Wydawnictwa również monografie naukowe (m.in. liczne prace habilitacyjne oraz niektóre wykazujące wysoki poziom prace doktorskie) o ciekawej i ważnej tematyce także dla praktyki.

Należy również dodać, że z wielu prac, a zwłaszcza z komentarzy z zakresu cywilistyki i karnistyki oraz prawa administracyjnego, korzysta w szerokim zakresie ucząca się młodzież prawnicza oraz szkoły specjalistyczne (np. szkoły milicyjne).

*

1. W przeciwieństwie do lat ubiegłych, kiedy najlichnieszym działem w naszych planach było prawo karne, w planie na rok 1966 wysuwa się zdecydowanie na pierwsze miejsce cywilistyka, prawo rodzinne i opiekuńcze oraz związane z tą cywilistyką prawo pracy (łącznie 26 tytułów, tj. 40% planu). Zmiana ta wiąże się jak najściślej z faktem wejścia w życie w dniu 1 stycznia 1965 r. kodeksu cywilnego i nowego k.p.c. oraz nowego kodeksu rodzinnego, jak również z faktem zrozumiałego w tych warunkach zwiększonego zapotrzebowania na książkę prawniczą z zakresu cywilistyki. Jest rzeczą zrozumiałą, że w stosunku do daty promulgacji takiego podstawowego aktu prawnego, jakim jest każda większa, zasadnicza kodyfikacja ustawowa, prace prawnicze związane z tym aktem, a więc zarówno komentarze, jak i prace naukowe, ukazują się zawsze z pewnym opóźnieniem. Dlatego też dopiero na przełomie lat 1967 i 1968 rozpocznie się edycja najcenniejszych pozycji z zakresu cywilistyki. Jeśli chodzi o nasze Wydawnictwo, będzie to niewątpliwie komentarz do kodeksu cywilnego, już przygotowywany przez blisko 20 autorów (głównie sędziów Sądu Najwyższego) pod nacelną redakcją Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego prof. dra Jana Wasilkowskiego i Prezesa Sądu Najwyższego prof. dra Zbigniewa Resicha. Będzie się to dzieło składać z dwu tomów o objętości ca 150 ark. wyd.

Ale już w 1966 r. Wydawnictwo zamierza oddać czytelnikom wiele ciekawych pozycji cywilistycznych, wśród których na pierwszym miejscu należy wymienić teoretyczno-praktyczny komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, przeznaczony głównie dla praktyki wymiaru sprawiedliwości. Autorami jego są niemal wyłącznie sędziowie Sądu Najwyższego, reprezentujący najwyższe kwalifikacje fachowe i gruntowną znajomość praktyki. Komentarz będzie bogato ilustrowany przykładami i orzecnictwem SN oraz zostanie zaopatrzone w skorowidz przedmiotowy.

Ukaże się następnie w jednym tomie tekst nowego kodeksu cywilnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi i skorowidzem rzeczowym oraz tekst nowego kodeksu rodzinnego i opiekuńczego tudzież nowego prawa międzynarodowego prywatnego. Tom ten ukaże się w trwałej płóciennnej oprawie, tak by można było korzystać z niego przez wiele lat.

Z myślą o umożliwieniu czytelnikom krajów socjalistycznych i państw zachodnich zapoznania się z naszym nowym obowiązującym prawem cywilnym oraz prawem rodzinnym i opiekuńczym zostaną wydane oba te teksty (jako tzw. pozycje usługowe dla Ministerstwa Sprawiedliwości) w przekładzie na język rosyjski i język francuski — ze słowem wstępnym Przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego prof. dra J. Wasilkowskiego, do przekładu kodeksu cywilnego oraz prof. dra A. Woltera do przekładu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Na szczególną uwagę praktyki sądowej, adwokackiej i administracyjnej zasługuje praca sędziów SN F. Błahuty i J. Policzkiewicza oraz prof. J. S. Piątowskiego pt. „Podział gospodarstw rolnych — Obrót i dziedziczenie”. Tematyka poruszona w pracy jest bardzo trudna i nasuwa przy rozstrzyganiu wiele wątpliwości. Opracowanie to powinno się w znacznym stopniu przyczynić do właściwego stosowania odpowiednich przepisów nowego k.c. przez sądy.

Kontynuację potrzebnej dla świata prawniczego „Bibliografii prawa i postępowania cywilnego”, opracowanej przez sędziego SN Z. Trybalskiego, a wydanej w 1962 r., będzie stanowić tom II tej Bibliografii, obejmujący lata 1961—1964.

Bardzo ciekawa i ważna dla praktyki arbitrażu gospodarczego będzie praca dra J. Topińskiego, prezesa GKA, pt. „Prawo gospodarki uspołecznionej w zarysie”. Autor podejmuje w niej próbę scharakteryzowania systemu prawnego obowiązującego w gospodarce uspołecznionej, a także zarysowuje perspektywy zmian tego systemu, które nastąpią w wyniku realizacji uchwały IV Plenum KC PZPR. Analizuje m.i. sytuację prawną przedsiębiorstwa państwowego oraz prawną stronę organizacji procesu inwestycyjnego, poświęcając poza tym osobny rozdział swej pracy arbitrażowi gospodarczemu.

Ukaże się także obszerny komentarz do całości prawa spółdzielczego (wraz z przepisami wykonawczymi) w opracowaniu M. Gersdorfa i sędziego SN doc. dra J. Ignatowicza.

Spośród innych pozycji cywilistycznych, opartych już na nowych przepisach, należy wymienić następujące: pracę Prezesa Izby Cyw. SN prof. dra Resicha pt. „Przesłanki prawidłowego procesu cywilnego”; pracę dra F. Ruska pt. „Postępowanie zaoczne w polskim procesie cywilnym”; pracę doc. dra W. Berutowicza pt. „Znaczenie prawne sądowego dochodzenia roszczeń”; pracę doc. dra K. Gandora pt. „Sprzedaż na raty”; pracę prof. dra E. Wengerka pt. „Przeciwegzekucyjne powództwa dłużnika”; pracę dra S. Breyera pt. „Przeniesienie własności nieruchomości”.

Również w roku bieżącym ukażą się dalsze prace popularyzujące nowe ustawodawstwo rodzinne, a mianowicie: praca sędziego SN Z. Gawrońskiej-Wasilkowskiej pt. „Małżeństwo i rozwód” oraz praca doc. I. Bielickiej (lekarza), E. Sztekiel (działacza społecznego) i prof. dra A. Stelmachowskiego pt. „O przysposobieniu (adopcji) dzieci mówią (...)”.

Spośród innych zbiorów przepisów ukaże się m. in. dalsze wydanie k.p.c., zbiór obejmujący przepisy o kosztach sądowych wraz z tabelami, przepisy dla komorników, zbiór z nowym regulaminem czynności sądowych oraz instrukcją sądową.

Z zakresu prawa pracy ukaże się uaktualniony zbiór wszelkich przepisów o urloпах pt. „Urlopy pracownicze — Komentarz”, opracowany przez S. Garlickiego oraz tego autora i E. Szeremety komentarz do przepisów o ubezpieczeniu na wypadek choroby lub macierzyństwa i o ubezpieczeniu rodzinnym.

Niezwykle wartościową pozycją będzie poradnik do przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, opracowany przystępnie (w formie pytań i odpowiedzi) przez L. Chmurę i innych, pod naczelną redakcją K. Niementowskiego.

Pod koniec roku ukaże się w opracowaniu T. Wasyleckiego komplety zbiorów przepisów regulujących poszczególne systemy zaopatrzenia emerytalnego w Polsce. Zbiór ten zawierać będzie przepisy podstawowe z zakresu zaopatrzenia emerytalnego oraz wszelkie rozporządzenia wykonawcze — według stanu prawnego na dzień 1.X.1966 r.

2. Jak już wspomniano, w obliczu zbliżającej się do końca kodyfikacji prawa i procesu karnego notuje się w tej dziedzinie prawa mniejsze nasilenie działalności pisarskiej specjalistów od tych zagadnień. Stąd mniejsza liczba pozycji poświęconych prawu karnemu, bo również i Wydawnictwo zainteresowane jest w tym, aby te pozycje miały za przedmiot już nowe prawo, które się rodzi, a nie prawo stare, które ma niebawem zejść z areny. Niemniej jednak w planie Wydawnictwa na rok 1966 znalazło się jeszcze 12 pozycji z zakresu prawa karnego. Spośród nich należy przede wszystkim wymienić drugie, uaktualnione wydanie podstawowego komentarza do kodeksu postępowania karnego, którego autorami są prof. M. Siewierski i prof. S. Kalinowski. Niezmiernie trudny dla teorii i praktyki prawa karnego problem następstw czynu, od których zależy wyższa karalność, omawia w swej monografii dr A. Gimbut. Bardzo ciekawe i cenne dla praktyki będą m.in. monografie: dra J. Bafii pt. „Ściganie przestępstw w trybie prywatnoskargowym”; dra A. Kaftala pt. „Prawomocność orzeczeń sądowych” i dra J. Waszczyńskiego pt. „Odszkodowanie za niesłuszne skazanie i oczywiście bezzasadne aresztowanie”. Zagadnieniu opieki nad osobami zwolnionymi — po odbyciu kary — z zakładów karnych poświęcona jest praca dra P. Wierzbickiego pt. „Opieka post-penitencjarna w Polsce”, a zagadnieniu recydywy, ważnemu zjawisku kryminologicznemu, praca dra S. Pławskiego pt. „Recydywa”.

Pożytecznym vademecum dla aktywu społecznego, z którego rekrutują się kuratorzy sądowi i inspektorzy społeczni, opiekujący się nieletnimi (do 17 roku życia) i młodocianymi oraz osobami dorosłymi zwolnionymi z odbywania kary pozbawienia wolności, będzie opracowany przez K. Grześkowiaka i S. Sztatler, pracowników Min. Spraw., „Poradnik kuratora sądowego i inspektora społecznego”, traktujący o zadaniach tych osób oraz zawierający wskazówki, jak należy najlepiej te zadania wypełniać.

Również cenną pozycją będzie przystępne opracowanie ustawy o sądach społecznych, które obecnie zastąpiły u nas tzw. sądy robotnicze i społeczne komisje pojednawcze. Autorem opracowania jest prawnik-publicysta J. Jasiński.

I jeszcze jeden tytuł z dziedziny prawa karnego, który — mimo zapowiedzi — nie mógł się ukazać w roku ubiegłym: jest to wydany staraniem Polskiej Grupy AIDP działającej przy Zrzeszeniu Prawników Polskich zbiór referatów (w języku francuskim) wygłoszonych na Kongresie AIDP w Hadze.

3. Prawo administracyjne reprezentowane jest w tegorocznym planie przez 10 pozycji. W ten sposób czyni się zadość postulatowi wysuwanyemu w tym względzie pod adresem naszego Wydawnictwa przez wielu pracowników administracyjnych, a zwłaszcza przez aparat rad narodowych.

Poza dość licznymi wznowieniami wciąż poszukiwanych niektórych uaktualnionych tekstów (np. kodeksu drogowego, k.p.a., uzupełnienia do prawa lokalowego) — ukazą się jeszcze z omawianej dziedziny prawa: poszukiwany przez praktyków dość obszerny zbiór z zakresu prawa budowlanego opracowany przez doc. dra L. Bara pt. „Kodeks budowlany”, jako kolejne i mocno zmienione przy tym wydanie; popularny zbiór przepisów z tabelami opłat celnych przywozowych i wywozowych oraz przepisami dotyczącym kontroli celnej i zwolnień od należności celnej, który tym razem ukaże się pod zmienionym nieco tytułem; „Przepisy celne dla osób wyjeżdżających za granicę i otrzymujących paczki z zagranicy”; dotyczący również podobnej materii „Informator celny dla turystów” (opracowany przez R. Zielińskiego), będący poradnikiem dla wyjeżdżających za granicę i wracających z zagranicy i omawiający zarazem — w formie opisowej — interesujące

turystę przepisy celne zarówno krajowe, jak i zagraniczne oraz stawki należności celnych od najczęściej przewożonych towarów.

Niezwykle pożyteczną pozycją dla aparatu rad narodowych będzie zainicjowany przez redakcję pisma „Gospodarka i Administracja Terenowa” cykl publikacji objęty wspólną nazwą „Poradnik dla działaczy i pracowników rad narodowych”. Będzie się on składać z trzech części. Część pierwsza, opracowana przez H. Starczewskiego i J. Świątkiewicza ze wstępem ministra J. Wieczorka, omawia ogólne zagadnienia związane z wydawaniem aktów normatywnych przez rady narodowe i ich prezydium. Część druga, opracowana przez T. Bocheńskiego i również opatrzona wstępem ministra J. Wieczorka, zawiera wybór tych podstawowych przepisów, które są nieodzowne w pracy rad narodowych i organów kontroli. Wreszcie część trzecia, opracowana przez kilkunastu pracowników administracyjnych, zawierać będzie informacje o przepisach dotyczących poszczególnych dziedzin działalności rad narodowych.

Ściśle z zakresu prawa finansowego ukaże się praca prof. dra M. Weralskiego pt. „Socjalistyczne instytucje finansowe”, stanowiąca systematyczny wykład obowiązującego w PRL prawa finansowego, a z zakresu ustawodawstwa gospodarczego dwie prace z inicjatywy GKA, przeznaczone głównie dla kierowników jednostek gospodarki społecznej oraz dla pracowników komisji arbitrażowych i radców prawnych: J. Bolesty pt. „Podstawowe przepisy w zakresie ustalania cen” i H. Ligieży pt. „Ubezpieczenia jednostek gospodarki społecznej”.

4. Z pozycji należących tematycznie do pozostałych dziedzin prawa wypada wymienić: kolejne wydanie zbioru opracowanego przez dra A. Gwiżdża i dr J. Zakrzewską pt. „Konstytucja i podstawowe akty ustawodawcze PRL”; zwięzły komentarz do prawa o ustroju sądów powszechnych (opracowany przez sędziego SN H. Kempistego), przeznaczony głównie dla praktyki wymiaru sprawiedliwości; pracę prof. dra Z. Ziemińskiego pt. „Logiczne podstawy prawnoznawstwa”, stanowiącą wykład logiki dla prawników praktyków; pracę zbiorową pt. „Rola prawa w integracji Ziem Zachodnich” (pod red. prof. A. Stelmachowskiego), która zawierać będzie ciekawe materiały z sesji naukowej poświęconej XX-leciu działania prawa polskiego na Dolnym Śląsku.

Aktualną wciąż tematykę zbrodni hitlerowskich, zwłaszcza w związku z toczącymi się w NRF coraz to nowymi procesami przeciwko oprawcom hitlerowskim z Oświęcimia i innych miejsc kaźni, reprezentować będzie kolejny zeszyt XVI Biuletynu Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce o obojętości ok. 30 ark. Zeszyt ten zawierać będzie wykaz nazwisk zbrodniarzy hitlerowskich wraz z krótkim opisem ich działalności przestępczej. Materiały opracowane do tego zeszytu pochodzą z zespołu akt badawczo-dochodzeniowych Głównej Komisji.

I wreszcie — na zakończenie — jeszcze dwie pozycje godne zaprezentowania: kolejna edycja opracowanego przez Z. Kecka „Skorowidza przepisów prawnych ogłoszonych w Dz. U. i Mon. Pol.” według stanu prawnego na dzień 31.XII.1965 r. (następne wydanie ukaże się za 2 lata i obejmie stan prawny na dzień 31.XII.1967 r.) oraz zyskujący coraz większą popularność „Informator Prawniczy”, czyli tzw. kalendarz dla prawników wszelkich kategorii, zawierający w części informacyjnej m.in. wyciągi z niektórych przepisów, tabele kosztów i opłat sądowych, adresy sądów, prokuratur, biur notarialnych, zespołów adwokackich itp.

KRONIKA**Z ŻYCIA IZB ADWOKACKICH****Izba warszawska**

1. Sprawa występowania adwokatów w radio i telewizji. Niektóre wystąpienia adwokatów w audycjach telewizyjnych i radiowych spotkały się z krytyczną oceną środowiska adwokackiego. Wielu adwokatów było zdania, że niektóre z tych wystąpień były sprzeczne z obowiązkiem adwokatów przestrzegania godności zawodu, tzn. naruszały zasadę wyrażoną w § 6 Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu.

Rada Adwokacka, rozważając tę sprawę, uznała za pożądane i pożyteczne branie czynnego udziału adwokatów w działalności publicystycznej, prasowej, radiowej i telewizyjnej, zwłaszcza jeśli chodzi o popularyzację prawa, zagadnień społeczno-prawnych, politycznych, zawodowych itp.

W związku z powyższym Rada Adwokacka doszła do wniosku, że pewien nadzór ze strony samorządu adwokackiego nad udziałem adwokatów w audycjach radiowych i telewizyjnych jest konieczny i dlatego na posiedzeniu w dniu 9.XII.1965 r. Rada Adwokacka postanowiła, że adwokat, który zamierza wziąć udział w audycjach radiowych, i telewizyjnych, powinien zwrócić się do dziekana Rady i uzyskać na to jego zgodę.

2. Regulamin Komisji Funduszu Wzajemnej Pomocy. Rada Adwokacka w Warszawie na posiedzeniu w dniu 9.XII.1965 r. uchwaliła nowy Regulamin Komisji Wzajemnej Pomocy.

ZAWIADOMIENIE

Redakcja „Palestry” zawiadamia niniejszym swoich Czytelników, że numer marcowy „Palestry” ukaże się jako tzw. podwójny łącznie z numerem kwietniowym.